

Mat-alkmat gyakorlat, első évfolyam első félév

Ötödik alkalom (2003 okt. 13–15.)

1. Határozzuk meg az $x^6 + x^5 + 5x^4 + 4x^3 + 8x^2 + 4x + 4$ polinom többszörös gyökeit.
2. Mely $b \in \mathbb{C}$ értékekre van az $x^n + bx^k + 1$ polinomnak háromszoros gyöke?
- 3**. Az n -edfokú $f \in \mathbb{C}[x]$ polinomnak nincs többszörös gyöke. Lehet-e legalább n -szeres gyöke az $[f']^2 - ff''$ polinomnak?
4. Igazoljuk, hogy egy polinom gyökeinek a multiplicitása egyértelműen meghatározott (vagyis az $f(x) = (x - b)^k g(x)$, $g(b) \neq 0$ definíció adott f és b mellett csak egyetlen k -ra teljesülhet). Mutassuk meg, hogy a polinomok kanonikus alakjában szereplő kitevők éppen a megfelelő gyökök multiplicitásai a most idézett definíció értelmében is.

---

5. Osszuk el maradékosan az $x^3 - 2$ polinomot $2x^2 + 2x - 3$ -mal.
6. Mi lesz a maradék, ha az $x^4 + x^2 + 1$ polinomot elosztjuk $x^2 + x + 1$ -gyel? A kapott eredményt indokoljuk meg számolás nélkül is.
7. Mi a maradék, ha $x^{64} + x^{54} + x^{14} + 1$ -et osztjuk $x^2 + 1$ -gyel illetve $x^2 - 1$ -gyel?
8. Állapítsuk meg az $f(x) = 3x^3 + 6x^2 + 6x + 3$ és a $g(x) = 2x^4 + 2x^2 + 2$ polinomok kitüntetett közös osztóját az euklideszi algoritmustal, és az eredményt írjuk fel (a szokásos visszahelyettesítési eljárással) $fp + gq$ alakban, ahol p és q alkalmas polinomok.
9. Elvégezhető-e $\mathbb{Z}[x]$ -ben az $x : 2$ maradékos osztás?
10. Vezessük le a gyöktényező kiemelhetőségéről szóló állítást a maradékos osztás tételéből.

---

11. Adjunk meg olyan polinomot, amelyre $f(0) = 3$, $f(1) = 3$, $f(4) = 15$ és $f(-1) = 0$.
12. Tegyük fel, hogy az $f \in \mathbb{C}[x]$ polinom minden racionális helyen racionális értéket vesz fel. Következik-e ebből, hogy f racionális együtthatós? Igaz-e az állítás, ha „racionális” helyett mindenütt „egész” szerepel?
13. Létezik-e olyan $f \in \mathbb{Z}[x]$ polinom, melyre $f(10) = 400$, $f(14) = 440$ és $f(18) = 520$?
- 14*. Tegyük fel, hogy n egész alapponthoz keresünk interpolációs polinomot, és az itt felvett értékek maguk is egészek, de a kapott legfeljebb $n - 1$ -edfokú interpolációs polinom mégsem egész együtthatós. Lehetséges-e, hogy az interpoláció egy magasabb fokú, de egész együtthatós polinommal is elvégezhető?

---

15. Mutassuk meg, hogy ha $f \in \mathbb{R}[x]$ és $z \in \mathbb{C}$, akkor z és $\bar{z}$ ugyanannyiszoros gyöke f -nek. Igazoljuk, hogy páratlan fokú valós együtthatós polinomnak mindig van valós gyöke.
16. Adjuk meg az összes olyan $\mathbb{Q}[x]$ -beli tizedfokú polinomot, melynek az i ötszörös gyöke.
- 17**. Legyen f valós együtthatós polinom, mely minden valós helyen pozitív értéket vesz fel. Mutassuk meg, hogy f előáll két valós együtthatós polinom négyzetösszegeként.

---

18. Jelölje egy tetszőleges f polinom k -adfokú homogén komponensét f_k . Mutassuk meg, hogy az fg polinom k -adfokú homogén komponense $f_0g_k + f_1g_{k-1} + \dots + f_kg_0$. Bizonyítsuk be, hogy többhatározatlanú polinomok szorzásakor a fokok összeadódnak.
19. Igaz-e, hogy szimmetrikus polinom minden homogén komponense is szimmetrikus?